

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo
c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld. na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. **Inerate zunaj Kranjskega sprejemata tudi Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, 1. Wallfischgasse Nr 10).**

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani v Salendrovih ulicah števil. 5.

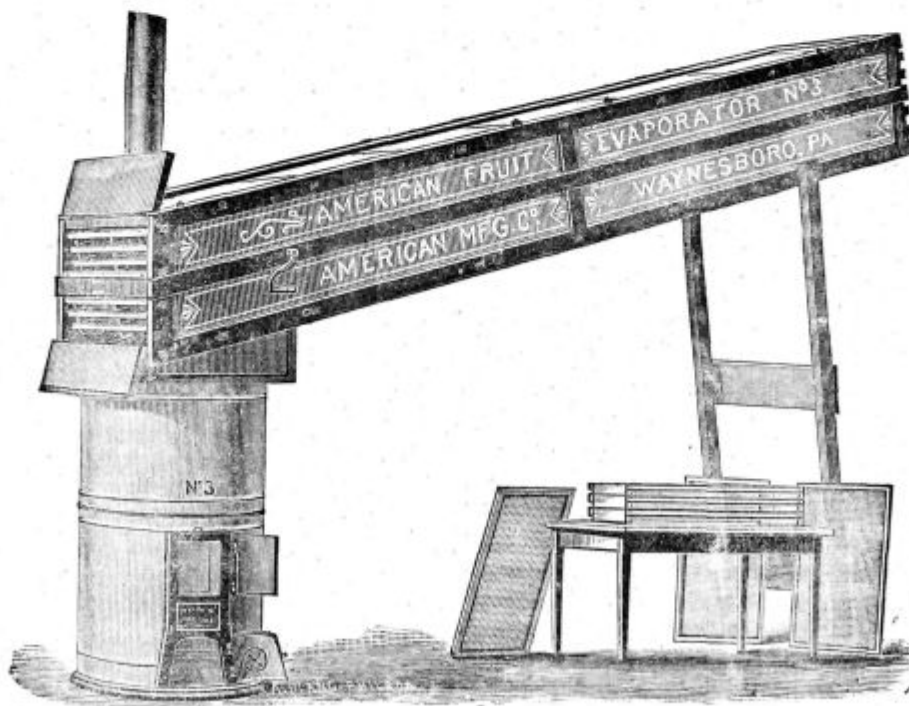
Št. 22. V Ljubljani, 30. novembra 1890. Leto VII.

Obscg: Sušilnica za razne kmetijske pridelke. — Ivan Nikolič Terčščenko. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Inserati.

Sušilnica za razne kmetijske pridelke.

Američani so nam pokazali v marsikateri reči, kako ravnamo, da naše pridelke lažje razpečamo. Zlasti v sušenju sadja, zelenjadi, krompirja, pese i. t. d. se oni toliko napređovali, da so s svojimi pridelki naše kar zatrlji, in to celo po naših krajih. Dosegli so pa to z izvrstnimi sušilnicami. Naše sušilnice, posebno pri kmetovalecih, bile so večinoma tako narejene, da se je mislilo sušiti le z veliko vročino. To je pa zelo napačno mnenje, ker sadje i. t. d. se ne suši z veliko toploto, ampak s hitro menjavo zraka okoli reči, ki naj se suši, in toplota ima le namen, sušenje pospeševati. Američani so pa svoje sušilnice tako sestavili, da gorenje zraka hitro po njih kroži, in so tako dosegli zelo hitro sušenje in ob enem lep izdelek. V prejšnjih letnikih smo o

takem sušenju že mnogo pisali in tudi priobčili popise in podobe ameriških sušilnic. Danes donajamo pa našim čitateljem v pod. 42. narisano ameriško sušilnico po Ryderjevi sestavi. Ta sušilnica sestoji iz peči, v kateri po-

Podoba 42.

gori prav malo kuriva in v kateri je smeti žgati tudi premog, ker dim ne prihaja prav nič v dotiko s sadjem. Na to peč je pritrdjen primerno visok in širok ter zelo dolg zaboj, ki je predeljen v spodnji in gornji del. V zaboji so štiri vrste lesa, in sicer dve vrsti zgoraj in dve vrsti spodaj. Kadar je peč zakurjena in že dobro zgreta, vdenete se v spodnji del dve lesi druga vrh druge, in sicer naloženi s sadjem ali sploh z rečjo, ki jo hočemo posušiti. Kadar je to narejeno, zapro se vratca hitro. Čez nekaj časa pomakni te dve lesi naprej in vdeni dve drugi. Tako ravnaj vedno. Kadar si že več lesa položil v sušilnico, prideta prvi dve na konec, tedaj pa odpri

tamkaj vrata, vzemi prvi dve ven ter ji preloži v vrhni predal. Sedaj vedno vlagaj spredaj v spodnji predal lese s svežim sadjem, vzadaj pa jih prelagaš iz spodnjega predala v zgornjega, in kadar si jih uže toliko vložil, da pridejo lese zgornjega predala spredaj nad peč, lahko jih tam snemaš, ker je na njih sadje posušeno. Delo v teh sušilnicah je torej nepretrgano. Kako hitro lahko lese vlagáš, to je zavisno od sadja, od velikosti sušilnic ter ti izkušnja pokaže. Navadno se vložita vsakih 10 minut dve novi lesi s svežim sadjem, in kadar je cela sušilnica v delu, snameta se ob enem pri vsakem vlaganju tudi dve lesi s posušnim sadjem. Take sušilnice izdelujejo s 14 do 105 les, ter stoje od 80 do 800 gld. Lahko pa jih je tudi doma narediti, in to gotovo najmanj dvakrat ceneje.

Ivan Nikolič Teréščenko,

uzoren ruski domoljub.

Ravno danes, 1. novembra, odprla se je v vasi Iskrikovščini, Sumskega ujezda, Harkovske gubernije v Rusiji kmetijska šola s triletnim učnim tečajem. Ni je ustanovilo rusko upraviteljstvo, ni je ustanovila dežela niti kaka družba, nego ustanovil jo je blagi dobrotnik prostega naroda, g. Ivan Nikolič Teréščenko. Velikansko poslopje s prekrasno arhitekturo, kjer se je nastanila ta šola, ni podobno šoli, nego krasnemu gradu. Šola ima namen, kakor govori pred menoj ležeče „Objavljenje“: „razprostranjati v prostem narodu najvažnejše znanje o poljedelstvu, živinoreji, zelenjadarstvu in sadjarstvu, pa tudi o rokodelstvih, ki so v tesni zvezi s kmetijstvom, n. pr. o stolarstvu, ključarstvu, kovaštvu“ itd.

V šolo se vzprejemajo dečki, ki so končali narodno šolo in so stari vsaj 14 let; za take pa, ki ne znajo ni čitati ni pisati, pa je pripravljen razred, ki traja dve leti in v katerega vstopajo dečki, ki so stari vsaj 12 let. Ti poslednji učili se bodo torej v tej kmetijski šoli 5 let, prvi pa 3 leta. Šola je vzelo v svoje področje ministerstvo državnih posestev (ministerstva poljedelstva zdaj v Rusiji ni). Učili se bodo dečki zastonj. Pa še več: tudi hrano, stanovanje, obleko, knjige in potrebno orodje, z eno besedo, vse bodo imeli učenci od g. Teréščenka, in ostaja jim le ena skrb: učiti se. Razen tega je g. Teréščenko vložil pri ministerstvu kapital, ki ima na večne čase jamčiti obstanek te šole.

Stariši in jerobi, ki oddado svoje otroke v to šolo, morajo se samo zavezati, da ne bodo vzeli otrok iz nje, dokler ne dovrše uka. Ob svobodnih urah učili se bodo učenci praktično v velikanskem posestvu ustanovnikovem, kjer se jim bodo pokazavala in objasnjevala razna kmetijska orodja in stroji in jih bodo izkušeni učitelji učili, kako se prideluje ta ali ona rastlina, kako se ravna z živino itd. Število učencev ni omejeno, kdor pride, vsakemu so vrata odprta. Vlada je dovolila, da bodo učenci, kateri dovrše to šolo, v vojakih služili dve leti manj, nego bi morali.

Kdo pa je ta Ivan Nikolič Teréščenko? Njegov ded je bil prost kmet, pa bistre glave; umrl je pred nekaj leti. Nekoliko tisočakov se je pridobil ob krimski vojski, in iz teh tisočakov so njega trem sinom narasli milijoni. V Ruskem, v Gluhovskem, v Sumskem ujezdu in po drugih vidite tovarne in posestva Teréščenkov. Za njegove velikanske darove domovini dal je ruski car uže otcu plemstvo, ali mož je ostal prost trgovec do svoje smrti. Sinovi so šli po stopinjah očetovih. On je dajal državi tisoči, oni pa uže milijone. Eden iz njih, Semen

Artemjevič, osnoval je ob svojih stroških gimnazijo, bolnico in sirotišče v Gluhovu, ki so največa in najlepša poslopja tega mesta; ravno tako radodarna je roka Nikole Artemjeviča. Ivan Nikolič je sin tega poslednjega. Pri vsem svojem velikanskem bogastvu pa so vsi Teréščenki popolnoma priprosti ljudje in dostopni vsakemu, kdor ima do njih kako željo. Ded je bil prost kmet; njih tega ni sram, celo ponosni so na to. In kmetu, ubogemu kmetu zidajo gimnazije, bolnice, kmetijske šole s kapitalom na večne čase! Tako si stavijo spominke, katerih zob časa ne more razglodati.

Mnogi otroci ubogih „mužikov“ bi se radi učili, pa dal Bog, da bi bilo danes jesti kaj, za jutrišnji dan pa naj Bog skrbi. Ivan Nikolič jim daje obleko, živež, stanovanje, knjige, učitelje na cela tri leta, oziroma pet let, a za sebe zahteva le eno: učite se!

Ali ni tak mož vreden, da ga poznajo tudi Slovenci? Ali ni on primer pravega domoljuba, domoljuba, katerega je pri srci najprej blaginja ubogega, prostega naroda? Prosti narod, kmet — to je podloga in steber vsake države. Blagostanje državno ne tiči v britkem meči zmagovitega vojskovodje, ampak v plugu skromnega kmeta. Dobrotnik kmetu je pravi dobrotnik domovini, ožji in širji. Taki dobrotniki bodo na veke večne zapisani v knjigo zgodovine narodove.

Res je, Slovencem Bog ni dal milijonarjev. Pa nam jih tudi treba ni, ker nas je malo. Slovencem bode pomagano, ako bode mnogim gorelo srce tako za ubogega kmeta, kakor gori mnogokratnemu milijonarju Teréščenkju za ruskega „mužika“. Ni ga zavednega Slovenca, ki bi ne mogel kolikor si bodi storiti za kmeta. Kdor si more utrgati par goldinarjev, naj stori to; kdor ne more, naj drugega pregovori in prepriča. Kdor ne čita sam kmetu namenjenega lista, naj ga naroči znanemu ubogemu kmetu; naj uči kmeta, kam se mu je obrniti, koga naj posluša, kako naj ravna, da bode živel bolje. Večina slovenske gospode je kmetškega rodu. Naj obrne oči v tist kraj, kjer ji je tekla zibelka, in videla bode, koliko tolažbe in veselja jej prinese to domoljubje, ki je prva in edina podloga vsakemu drugemu.

Rojaki! Novo leto je pred vrati: posnemajte vsakdo po svoji moči moža, o katerem pišem. Zjedinite se v družbi, ki vse svoje moči posvečuje našim otcem in bratom: v c. kr. kmetijski družbi!

Prof. M. Hostnik.

Razne reči.

— **Kropiva kot lek.** V „Ruskem Sadorodstvu“ gospa Mesojedova pripoveduje po mnogih izkušnjah, da ima navadna kropiva ravno tako zdravilno moč, kakor arnika. Zeleni listi kropivni, ako niso čisti, umijejo se in natlačijo v steklenico ter nalijo z alkoholom (špiritom). Čez nekaj tednov je nastoj gotov, in ako se poklada v njem namočena cunjica na rano, celó zastarelo, zaceli se rana takoj. Nastoj je dober za vsake zunanje rane, samo da se mora priliti polovico čiste vode, predno se rabi. Tak lek je posebno kmetu večkrat potreben, in si ga gotovo vsakdo laže priskrbi, nego arniko. H—k.

— **Zakaj odhaja od konj oves neprebavljen in kako to odpraviti?** Poleg sena in rezanice je konjem najbolj navadna piča oves. Daje se jim ali sam ali mešan z rezanico. Znano je pa, da se med konjskim gnojem pogosto nahaja prav cel, neprebavljen oves. Taka piča je zavržena, ker namena svojega: živini dati redilnih moči, ni dosegla in med gnojem popušča zrnje in s tem vabi največkrat kmetijstvu škodljive živali, katere gnoj razkopavajo. Da zaužiti oves odhaja nepre-

bavljen od konja, krivo je ali to, ako je sicer zdrav, da se mu sploh ovsu daje preobilo, da ima primeroma premalo druge krme, ali pa da ima slabe zobe. O konjskih boleznih, katere povzročajo slabo prebavljanje, nimamo namena pri tej priliki govoriti, ker bi bila to preobširna naloga; omenjamo samo sploh, da je pri konjih, kakor pri vsaki živali sploh, na to gledati, da odhaja od nje blato redno; in v ta namen priporoča se, konjem večkrat dajati po nekoliko grenke soli. Ako je vzrok slabega prebavljanja v tem, da dobiva konj preveč ovsu, a premalo druge krme, pomagati je celo lahko, da se ovsu primeša več rezanice in sploh daje več sena. Ako pa ima konj zobe slabe, treba je oves na debelo zmleti. S takim ravnanjem ohrani si gospodar konje zdrave in krepke in razen tega se varuje škode, ker ne zametava dobre piče, ki mu lahko dobro zaleže pri drugem gospodarstvu.

— **Razsušene sodove namočiti** nasvetuje „Werkstatt“ tako: Napolni sod s slamo ali slabim senom. Nalij ga potem z vodo in naloži nekaj kamenov. Voda sicer vsa izteče, a namočena slama ali seno pospešuje namako lesa.

— **Da se svetilke ne kadé**, priporoča se sledeči prav lahki pripomoček: Sten je namoči v hudem jesihu, in kadar se posuši, ni od svetilek ne dima ne smrada.

Vprašanja in odgovori.

Drugi odgovor na 223. vprašanje. Naši gospodarji trdijo, da konjem, katerim se nastilja z ajdovo slamo, noge otečejo. — c.

Drugi odgovor na 226. vprašanje. Žganjarske kotle s pravilno hladilno cevjo izdeluje kotlar Kolarič v Gorici tik jezuvitske vojašnice.

Vprašanje 228. Primerilo nam se je vže večkrat, da pravilno otelevišim se kravam ni šel trebež v pravem času od njih, in morali smo živinozdravnika klicati na pomoč. Kaj je temu vzrok in kako s takimi kravami ravnati? (G. R. v L.)

O'govor: Vzroki, da trebež ne gre od krav, so zelo različni. Taki vzroki so: Ali je trebež z maternico preveč zaraščen; ali krč zapira maternično ustje, da trebež, če ravno ločen, ne more od krave, ali pa so poročni popadki popolnoma ponehali, in zato trebež ne more ven. Nekateri teh vzrokov pa lahko izvirajo od slabe krme, od pijače, kateri je gnojilca primešana, ter od dima iz rudniških fabrik, ki se useda na krmne rastline. Zadnje je pri Vas v Idrijskih hribih prav zelo lahko mogoče. Ako je trebež z maternico preveč zaraščen, kar je zlasti takrat, kadar je gobat, pokličite živinozdravnika, da kravi pomaga. Če pa krč zapira maternično ustje, ali če so popadki nehali, pa prav dobro pomaga peteršiljeva voda, ki se tako le naredi: Skuha se v štirih litrih vode eno pest peteršiljevih korenin in zelišča. Kuhaj toliko časa, da so korenine prav mehke in jih lahko zmečkaš. Tej vodi z zmečkanimi koreninami prilij 4 litre tople ječmenove vode in daj to živini vse na enkrat popiti. Trikrat na dan naredi tako, dokler trebež ne gre od živine, kar se večidel v 3 do 5 dneh zgodi. — Če to ne pomaga, pokličite živinozdravnika. — Berite tudi v knjigi „Domači živinozdravnik“, katero je letos dala svojim udom družba sv. Mohora, in sicer na strani 86.

Vprašanje 229. Kaj priporočajo sejati na pšenično strnišče, repo ali ajdo? (P. G. v B.)

Odgovor: Na pšenično strnišče sejejo oboje. Repa kakor ajda zahtevata dosti redilnih snovi. Po našem mnenju bode pri Vas najbolj čas odločeval. Ako se bojite jesenskega mraza, dala Vam bode repa sigurnejši pridelek nego ajda.

Vprašanje 230. Od kod prihaja muhljavost konj in ali je ozdravna? (A. Ž. v L.)

O'govor: Muhljavost menda imenujete lišaje po vratu. Ti so nalezljivi in prihajajo od nečednosti. Zdravijo se pa lišaji s pogostim čenjenjem in umivanjem bolne kože z zelenim milom ter pozneje z mazanjem s takim milom in terpentinovim oljem. Namesto tega mazila rabi tudi sivo mazilo od živega srebra. Zadnje mazilo se pa mora pazljivo rabiti, da ga ne more konj ali tik stoječa žival lizati, ker je strupeno. Najboljše je živinozdravnika vprašati za svet.

Gospodarske novice.

* **Deželni zbor kranjski** je letos zopet mnogo storil za gospodarske reči. Kar se tiče družbenih prošenj, sicer ni ugodil glede prispevka za ustanovitev pepinjere, pač pa je ukrenil dati za l. 1891. družbi 6000 gld. podpore za pospeševanje raznih kmetijskih panog, zlasti živinarstva. Ker imajo pri nas o nameravani pepinjeri zelo napačna mnenja, hočemo še obširno o tem predmetu pisati.

* **Konjarski odsek** c. kr. kmetijske družbe je imel dne 26. t. m. sejo v žrebčarni na Selu, da je ukrenil razdelitev cesarskih žrebcev po postajah l. 1891.

* **Nova podružnica** c. kr. kmetijske družbe se je ustanovila dne 23. t. m. v Šmartinu pri Litiji, in sicer za Litijski sodni okraj. Predsednik novi podružnici bode gospod Ignacij Zore. Podružnica šteje vže sedaj blizu 40 udov.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske dne 30. oktobra 1890.

(Dalje in konec.)

Tajnik Pirc poroča v ime glavnega odbora o zaslugah, katere si je pridobil za družbo naš rojak, sedanji profesor v Rylsku na Ruskem gospod Davorin Hostnik. Omenja ognjeupornih streh, ki so se na Ruskem izvrstno izkazale in se za nje pri nas zelo zanimajo. Gosp. Hostnik je te strehe popisal, poslal načrte za statve, na katerih se strešne slamnate plahte izdelujejo, in slednjič še model takih statav poslal. Razen tega gospod profesor prijavlja v »Kmetovalci« redno zanimive kmetijske izkušnje na Ruskem. Vsled tega stavi govornik v imenu glavnega odbora predlog: Občni zbor naj imenuje gosp. profesorja Hostnika za dopisujočega člana družbenega. Predlog se soglasno z odobravanjem vzprejme.

Nadalje stavi tajnik Pirc v ime glavnega odbora predlog: Slavna skupščina naj prizna družabnici visokorodni gospe grajščakinji Mariji Gressel v Trebnjem pohvalno diplomu za njene zasluge za povzdigo gozdarstva. Predlog soglasno obvelja.

Odbornik Povše poroča v obširnem govoru o napravi pepinjere in z njo združene zimske kmetijske šole ter nasvetuje v imenu glavnega odbora:

1.) Občni zbor se izreka za ustanovitev pepinjere ter v to pooblašča centralni odbor, da poišče v bližini Ljubljane primerno kmetijstvo ter da more v imenu kmetijske družbe kranjske skleniti desetletno zakupno pogodbo.

2.) Glavni odbor naj izprosi od deželnega zbora kranjskega:

a) Podpore, in sicer za ustanovitev 2000 gld., katero posojilo se bode po preteku zakupne pogodbe, oziroma ob razpustu pepinjere, povrnilo deželi.

b) Vsakoletne podpore za vzdrževanje 1500 gld. Za to pa naj izreče glavni odbor, da je pripravljen kmetijo tako urediti, da bode služila v podlogo od deželnega odbora nameravani zimski kmetijski šoli.

3.) Istotako naj prosi glavni odbor kmetijsko ministerstvo ustanovne podpore 6000 gld. in vsakoletne podpore najmanj 2300 gld.

4.) Občni zbor naroča odboru, da sestavi kuratorij, ki bode imel vrhovno vodstvo in nadzorstvo, ter v ta kuratorij povabi poleg dveh svojih zastopnikov dva delegata deželnega odbora in enega zastopnika c. kr. deželne vlade.

5.) Glavni odbor se pooblašča, da vzame v službo še enega pisarniškega uradnika z letno plačo 800 gld., katero službo naj razpiše. Pri podelitvi ozira naj se na prosilce, ki so izšolani kmetovalci.

6.) Občni zbor izreka svoje prepričanje o potrebi zimske kmetijske šole osobito za gorenjski del naše dežele in naroča glavnemu odboru, da, kolikor le more, pospešuje od deželnega odbora nameravano osnovo zimske kmetijske šole.

Vodja Dolenec se protivi temu, da bi se v pepinjeri vzrejalo muricedolsko plemo; najbolj bi ugajalo švicarsko, kajti švicka goved bode Dolenjski in Notranjski najbolj prijala. Odločno se izreka proti zimskim kmetijskim tečajem na posestvu pepinjere, kajti ta konkurenca bi deželno kmetijsko šolo na Dolenjskem popolnoma pokopala. On pozna razmere, zato govori odkritosrčno in ponavlja še edenkrat: Zimski tečaj kmetijske šole bi bil deželni kmetijski šoli na Dolenjskem jako nevaren. Bila je že kmetijska šola v Ljubljani, na kateri so poučevali Klubek, Bleiweis, Orel in Konschegg, bila je dobro urejena, ali nehala je zaradi premalo učencev. Na Slapu je bila kmetijska šola, katera dežele tako rekoč ni nič stala, bila, kar se tiče gospodarstva, izvrstno urejena, a nehala ni zaradi tega, ker se je trdilo, da je Slap na meji dežele, nego zaradi pičlega števila učencev. A tudi na kmetijskih šolah na Dolenjskem ni bolje: za 6 razpisanih ustanov oglasilo se je le 8 prosilcev. To je obžalovati, kajti učenci so pravi proroki kmetijske šole, oni razširjajo nauke v svojih, to je v kmetijskih krogih, brez učencev so vodja in učitelji kmetijske šole generali brez armade. Naši kmetovalci važnosti kmetijskih šol ne umejo, isto tako kakor tudi na Češkem še ne popolnoma. Saj smo danes slišali (Babnik), kako malo zaupajo «škricem». Kadar se ustanovi zimski tečaj, poroče kmetovalec: V Grm ga ne pošljem, naj gre rajši za pol leta v Ljubljano, to ne velja veliko. Tudi popotni učitelj bode deževal le za obisk zimskega tečaja v Ljubljani, nikakor pa ne za Grm. Zimski tečaj pa ne more biti popolna šola kmetovalcu, treba je, da iz kmetijskih šol prihajajo vrli možje, ki so v vseh strokah kmetijstva poučeni, takšni bodo potem steber boljše prihodnosti. Kmetijska šola je sedaj komaj prebolela porodne bolečine. Kadar se popolnoma utrdi, takrat bode tudi govornik klical: Živela nova kmetijska šola v Ljubljani! prej pa ne! (Dobro!)

Gospod Matej Lavrenčič (Vipava) toži, da pri dražbah plemenske bice pokupijo le graščaki, baroni, katerim ni za par goldinarjev. Naj bi se skrbelo, da bi kmetovalci dobivali pri prihodnjih dražbah plemensko živino po izklicani ceni.

Gosp. Malenšek je proti ustanovitvi pepinjere, ker bodo stroški preveliki. Sploh pa, če bode veljalo zmerom le tuje blago, bodo kmetovalci izgubili vse veselje do govedoreje in konjereje, kajti že zdaj se malokdaj zgodi, da bi kupila kmetijska družba kako plemensko živino od kmetovalca živinorejca. Kadar se ustanovi pepinjera, jemala se bode sploh le od drugod plemenska živina, zato je nasvetuje: Ustanovitev pepinjere naj se popolnoma opusti.

G. dr. Vošnjak pravi, da o pepinjeri ne bode govoril, ampak le o kmetijskem zimskem tečaju. Deželni odbor je razvidel, da šola v Grmu ne bode mogla zadostovati, ker jo obiskujejo le z dolenjske strani, z Gorenjskega in Notranjskega pa nič. Obrnil se bode deželni odbor do kmetijskega ministerstva, da dobi kranjska dežela še enega popotnega učitelja, ker sedanji ima s tajništvom kmetijske družbe itak premnogo posla. Novo imenovani popotni učitelj bode lahko v zimskem kmetijskem tečaju poučeval, a dežele ne bode stal nič. Gorenjskim kmetovalcem pa je posebno potreben pouk o sadjarstvu in živinoreji. Take zimske tečaje uveli so s

prav dobrim uspehom že na Češkem, Moravskem in tudi na Koroškem. Poučevalo se ne bode samo teoretično, nego tudi praktično. Če bode pepinjera v Ljubljani ali blizu nje, kjer prebiva toliko učiteljev srednjih šol, dobiti bode učiteljev lahko za male nagrade. Govornik priznava, da je vodja Dolenec jako goreče, a še bolj črno slikal stanje kmetijske šole v Grmu. Deželni odbor bi prevzel preveliko odgovornost, ko bi njej hotel škodovati. Zakaj bi pa ne ponujali kmetijskega izobraževanja Gorenjcem in Notranjcem v Ljubljani ali v okolici Ljubljanske, kjer je kmetijstvo že toliko razvito. Ta šola bode le v korist, a nič preveč, kajti prejšnje čase je bila le ena ljudska šola za deset fará, zdaj je vse drugače. Da pa bivša kmetijska šola v Ljubljani ni uspevala, ni čuda, saj kmetovalci takrat svojih otrok še v ljudsko šolo niso hoteli pošiljati, koliko manj pa v kmetijsko. Govornik podpira predlog o zimskem tečaju.

Tajnik g. Pirc odgovarja na željo g. Lavrenčiča, da centralni odbor ne more ničesar storiti, kajti plemensko živino po naročilu kmetijskega ministerstva vsak lahko kupi. Ako jo kupijo graščaki, ki pa pri nas niso drugega, nego veliki kmetje, v korist je to okolici teh graščin, kajti povsod se živinoreja potem povzdiguje, ker so grajščinski biki navadno pravilneje oskrbovani in poleg tega na ponudbo kmetu. Da bi se plemenska živina kupovala izključno ali bolj doma, to ne gre. Kupi se marsikak žrebec doma, a ta kup je bolj nekako darilo, da se povzdiguje reja plemenske živine. Na opombo dr. Vošnjaka odgovarja g. Pirc, da je tajnik tako rekoč tudi kot popotni učitelj glavni pospeševatelj kmetijske družbe. Da on ni popotni učitelj in ob enem tudi tajnik kmetijske družbe, niti 50% toliko uspeha ne bil dosegel za razcvit kmetijske družbe. Zato pa kmetijsko ministerstvo sedaj odločno zahteva, da mora biti od države plačani popotni učitelj tudi tajnik kmetijske družbe dotične dežele, kar se je izrecno zahtevalo na Solnograškem.

Poročevalca Povšeta veseli, da se je o tem predlogu razvnela tako živa razprava. Kar se tiče pasem, katere je uvažati v razne dele dežele naše, določilo je to ministerstvo, odbor sam se pa ni izrekel za muricedolsko pasmo, še celo nasproten ji je in jo hoče nadomestiti z gravbündensko. Da se toži o premalem številu učencev v Grmu, žal, da je to res, a kmetijska zimska šola ni njegova misel, to je predlog poročevalca o šoli v Grmu. Šola v Grmu je dotičnemu poročevalcu v deželnem odboru kot dete na srce privezana, in ne boji se prav nič za njo: utrjena, oskrbljena je. Prijatelji kmetijstvu pa skrbje za to, da uspevajo in se razvijajo vse panoge kmetijstva na raznih krajih, po raznih učilnicah.

V podrobni razpravi izjavi se učitelj Rus proti zimski kmetijski šoli, tudi še vodja Dolenec razpravlja to reč, in odgovarja mu poročevalec Povše, na kar se vsi predlogi glavnega odbora vzprejmo.

V imenu glavnega odbora predlaga predsednik gosp. cesarski svetnik Murnik: Naj se v spomin 125letnice, odkar obstoji c. kr. kmetijska družba kranjska, priredi v Ljubljani splošna deželna kmetijska in obrtna razstava l. 1892., in naj se naroči glavnemu odboru, da se o tej reči obrne do vlade, deželnega zbora, mestnega zbora i. t. d. za podporo tega domovinskega podjetja. Ako bi hoteli praznovati ustanovitev «academiae operosorum», katera se je bavila tudi s prospelom kmetijstva, bilo bi prav za prav praznovati dvestoletnico. Njej je sledilo društvo «Agrikultur-Societät», iz katere je nastala današnja c. kr. kmetijska družba. Kmalu bode že več ko 50 let, kar ni bilo več deželne kmetijske razstave. Zadnja je bila 1844. l., a jako skromna, sveda tedanjemu času in sredstvom primerna. Deželne razstave jako mnogo koristijo, kajti pokaže se napredek kmetijstva in obrtništva. Dobro so se obnesle v Štajerski, Koroški in tudi v Trstu, tudi materialni uspeh bil je dovoljen. Govornik potem nasvetuje: Glavnemu odboru se naroča, da izvrši vse potrebne priprave in poroči o tem natančneje prihodnjemu obnemu zboru.

Predlog vzprejme se soglasno ob obnem odobranju in živio klicih.

Tajnik g. Pirc poroča v imenu glavnega odbora o novem redu za razdelitev sadnega drevja iz družbenega vrta in nasvetuje:

1.) Zaradi vzdrževanja reda v družbenih računih, zlasti kolikor so v zvezi s pobiranjem letnine, dalje zaradi zljajšave dela pisarniškega osebja, ki je itak preobloženo, dovoljuje se glavnemu odboru, da oddaje drevje iz družbene drevnice le spomladi.

2.) Vsaka podružnica mora naznaniti najkasneje do 15. januarja vsakega leta, ali zahteva za svoje ude brezplačno sadnega drevja ali ne.

3.) Podružnica, katera zahteva drevja brezplačno, mora celo letnino dotičnega uda, ki prejme to drevje, oddati glavnemu odboru.

4.) Vsak ud mora dobiti od družbe, seveda ako zahteva, štiri drevesca, in sicer brezplačno, ako podružnica tako ukrene, drugače proti plačilu 25. za vsako drevo.

5.) Do 15. februarja vzprejema odbor zglasitve za ono drevje, katero je dolžan dati.

6.) Ker je pa očitno, da bode preostajalo drevja, vzprejema odbor od 15. februarja do 1. marca od udov naročila na drevje nad gori določeno število, in sicer po 25 kr. eno. Po razmerji zaloge in naročil odkazalo se bode vsakemu naročniku razmerno število dreves. O številu prisojenega drevja mora odbor precej po 1. marcu poročati naročniku, da si ve o pravem času, če treba, drugod, naročiti drevja.

7.) Od 1. marca dalje sme odbor izvrševati vsa naročila, ako je še kaj zaloge, in sicer v redu, kakor naročila dojdejo. Cena 1 drevesu za neude je 40 kr.

8.) Navedene cene veljajo za drevje brez zavoja in brez voznine. Dovažanje na kolodvor oskrbuje odbor. Za drevje, katero mora odbor dati, to je udu po 4 drevesa, ni računati zavoja, za drevje nad to število, ako odbor zavoj priskrbi, pa je plačati za to delo po 3 kr. od drevesa.

Vsi predlogi vzprejmo se brez razgovora.

Tajnik g. Pirc poroča v imenu glavnega odbora ob ustanovitvi novih podružnic. Načelo bodi: Vsak ud pripada v ono podružnico, v katere okoliši ima svoje redno bivališče. Ude sodnega okraja spadajo v podružnico, ki se imenuje po dotičnem okraju. Po tistih okrajih, koder dosedaj ni še podružnic, oskrbuje naj glavni odbor podružniške posle za ude tistega okraja toliko časa, da se podružnica ustanovi. Ako krajevne razmere zahtevajo, smejo se začasno in po dovoljenji občnega zbora stalno ustanoviti še druge podružnice, ali le s tem pogojem, da imajo nove podružnice najmanj 20 udov in da se tudi število udov že obstoječih podružnic zaradi ustanovitve nove ne zmanjša pod to število. Vsled te organizacije bode vsega skupaj na Kranjskem 37 podružnic in mej njimi sedem novih, in sicer Škofja Loka, Trzin, Ljubljansko polje, Litija, Žužemberk, Črnomelj in Velike Lašče. Predlog se odobri.

Tajnik g. Pirc poroča v imenu glavnega odbora in nasvetuje: Ker bode sedaj za izvršitvijo novega ribarskega zakona mnogo posla, naj se pri c. kr. kmetijski družbi ustanovi ribarski odsek, v katerega naj bi se poklicali veščaki v ribarstvu. Nasvet se soglasno odobri.

Na vrsto pridejo sedaj predlogi podružnic, o katerih poroča tajnik g. Pirc.

Da se prirede premovanja goved, stavijo naslednje podružnice predloge: Ribniška: Glavni odbor naj izposluje, da bode l. 1891. premovanje goved v Ribnici; Mokronoška: Naj se l. 1891. priredi premovanje goved v okrožji Mokronoške podružnice; Kostanjeviška: Da se priredi premovanje prihodnje leto v tem kraju, in Novomeška: Ob prodaji plemenskih bikov v Novem Mestu naj se priredi tudi premovanje goved, in naj se ob tem premovanju ne ozira samo na muricidolsko pleme, marveč na vsa plemena, naj se namesto velikih premij deli več malih in naj se tudi pismena priznanja dajo.

Poročevalec gosp. Pirc nasvetuje v imenu glavnega odbora, da se prepuste ti predlogi glavnemu odboru, ki bode na podlog podpor, katere bode dobil v ta namen od deželnega zbora kranjskega in kmetijskega ministerstva, potrebno ukrenil. Gledal bode

tudi na male premije, ker je uverjen, da je kmetovalec vesel, če le kaj malega dobi.

Vodja g. Dolenec želi, naj bi gotovo bilo premovanje živine v Novem Mestu, kajti zadnje je bilo l. 1876., in da bi se prej ko mogoče prodajala plemenska živina na Dolenjskem, kajti pozneje dolenjski kmet nima denarja, sedaj pa se že za kako lepo živinčce denar dobi.

Gospod Peruci predlaga, da bi se tudi kak junec holandske pasme kupil, ker v Ljubljanski okolici ta pasma prav dobro uspeva. To ve iz svoje izkušnje, ker je priredil dve kravi tega plemena, in mora reči, da sta bili prav lepi in mlečni. Muricedolska živina našim krajem ne ugaja, ker razen lepe sive barve nima ničesar drugega na sebi. Zatrjeval je govorniku neki kmetovalec, da, odkar je svojo domačo živino zamenil z muricedolsko, ima pač mnogo sive barve, a mleka ne. Muricedolska goved je prva stopinja zboljšane panonske pasme ter se iznerodi, ako nima dobre hribovske krme, katere ima na Štajerskem obilo. Govornik pravi, da bi imel še nekaj opomniti. V dolžnost si šteje, da se v imenu barjanov deželnemu zboru, posebno pa prečastitemu g. deželnemu glavarju dr. Poklukarju za sklepe, storjene za zboljšanje Ljubljanskega barja, zahvaljuje. Slavni vladi pa mora tudi hvalo izkazati, da je tako blagohotno te predloge podpirala. Ne bi o tem dalje govoril, da se ni o tej reči neki pesimizem v inteligentnih, celo merodajnih krogih pričel širiti, češ, vse to drago delo bode brez koristi, voda bode nastopala, kakor sedaj nastopa. A to ni tako, to govori brezsmiselnost. Vedeti je treba, da ni naše barje pred osuševanjem nič vredno bilo, nihče ni hotel tega sveta, niti zastoj ne. A ko se je leta 1782. prekop mej Gradom in Golavcem naredil, postalo je polovico mlakuže senožeti. Ko so l. 1830. v Vodmotu podrli jez, katerega so pa, žal, zopet vzdignili, in prekop proti Selu naredili, cenil se je barskega sveta čisti dohodek na 17.000 gld. Ko se je potem zopet odtok skozi mesto in Cesarski graben za 4 čevlje znižal, poskočilo je barje toliko v ceni, da plačuje na leto nad 30.000 gld. direktne davka, to je že nekako 150.000 gld. čistega dohodka. Iz tega se izprevidi, da ne bode davkar za zboljšanjem barja težko korakal. Gotovo pa je, da dežela kranjska ne bode za malo vsoto, katero jej bo treba za zboljšanje barja nakloniti, žalovala. Govornik pravi, da se druge dežele za zboljšanje sveta jako zanimajo, tako na primer Švica, Bavarska, Pruska, Saksonska in posebno Francoska. Spomina samo Švice, kateri je bilo uravnati Sinto. Ni se prestrašila velikih stroškov, katere je bilo treba skozi 50 let v to izdajati, doseglo se je, kar se je nameravalo: dotični svet se je osušil. Naposled naprosi poslance, naj še dalje naklonjenosti Ljubljanskemu barju ne odtegnejo, naj bodo zagotovljeni, da jim bode narod za to hvaležen in da bode uspeh proti žrtvam velikanski.

Potem se vzprejme predlog glavnega odbora.

Tajnik g. Pirc poroča, da so o goveji reji došli od podružnic sledeči nasveti: Mokronoška nasvetuje: Glavnemu odboru naj se naroči: Delovati na to, da se uvede licenciranje bikov, ker je mnogo slabih bikov, h katerim nespametni živinorejci gonijo samo zato svoje krave, ker je spuščalna pristojbina za te bike cenejša, dalje: Družba naj prodaja prihodnje leto plemenske bike murbodenske pasme v okrožji Mokronoške podružnice, in slednjič: Priredi naj se prihodnje leto zopet prodaja plemenske goved v Kostanjevici, a s pristavkom, da se smejo prodaje udeležiti le posestniki Kostanjeviškega okraja. Podružnica Vipavska predlaga: Kmetijska družba oddaja naj Vipavskim občinam plemenske bike brez dražbe za polovico cene, in podružnica Novomeška nasvetuje: Kmetijska družba prodaja naj prihodnje leto muricedolske bike za Novo Mesto.

Razprave o teh predlogih se udeleži vodja Dolenec in se izjavi proti murbodenski pasmi, katera za Dolenjsko nikakor ni.

Tajnik g. Pirc omeni, da bode glavni odbor predloge, katere je sploh mogoče izvršiti, uvažal, a nikakor ne gre braniti kateremu kmetovalcu s Kranjskega, udeležiti se vsake dražbe goveje plemenske živine. Ustreglo se je in se bode, da se prodaje vrše na raznih krajih, a nikakor ne ovira, če se prodaja vrši tudi dalje

kje, da pridejo živinorejci tudi od daleč, saj so prišli v Lesce celo od goriške meje. Torej nasvetuje, naj se na predloge, o tej reči stavljene, ne ozira. Kar se pa tiče želje Vipavske podružnice, da bi se oddajali plemenski biki za polovico cene, to nikakor ne gre, kajti ravnanje se je po navodilu ministerstva, da se mora plemenska živina prodajati na dražbi po najvišji ceni. Vsako živinčce, katero velja družbo 250 gld., proda se komaj za 100 gld. Zatorej ni na prošnjo Vipavske podružnice ozirati se, in nasvetuje, da se odkloni, kar se tudi zgodi.

Zaradi ostalega dolga na galici, oziroma da se ta dolg odpiše, doposlali so predloge podružnice v Trebnjem, Krškem, Vipavi in Novem Mestu. Tajnik g. Pirc pravi, da gre v prvi vrsti hvala deželnemu odboru, da je toliko storil za uničevanje peronospor z nakupom galice, kolikor noben drug deželni odbor v Avstriji. Deželni odbor je poveril z nakupom galice glavni odbor kmetijske družbe, kateri je vinogradnikom upal do tedaj, ko bodo po prodaji vina prišli do novcev. Sedaj pa je treba dati deželnemu odboru račun in tudi povrniti denar, kajti sicer ne bode več posodil denarja. Kar se tiče prošnje, naj bi se morda galica dobivala ceneje, opomni tajnik gosp. Pirc, da bode to mogoče, kajti lansko leto plačevala se je modra galica po 33 gld. Zdaj jo že ponujajo po 26 gld., in dobiti je bode lahko še ceneje, ker se je je veliko napravilo.

Vodja Dolenec izraža željo, naj bi se začela prodajati galica že jeseni, ko ima dolenski kmet še par krajcarjev od tega, kar dobi za mošt in kar mu ostane od davkov, da prične delati proti peronospori.

Tajnik g. Pirc odgovori, da se je izdalo do 14.000 gld. za modro galico in da je bilo mnogo posla. Ustreči pa se ni moglo takoj vsem naročilom, ker so nekateri vinogradniki naročevali šele takrat, ko je bilo že treba škropiti, tako da se je moralo naročiti brzojavnim putem.

O vinarstvu stavile so podružnice sledeče predloge: Mokronoska: Da dobe podružnice ameriške trte iz državnih trtnic po znižani ceni; Krška: Naj se deluje na to, da se napravi v vsaki občini ameriški vinograd, k čemur naj pripomorejo c. kr. deželna vlada, deželni odbor in kmetijska družba; dalje ista: Izposlovati je, da dobijo revnejši posestniki ameriške trte zastoj, drugi pa ceneje, in slednjič podružnica Vipavska: Kmetijska družba naj prisrbi Vipavskim občinam iz deželne kmetijske šole v Grmu brezplačno onih ameriških trt, ki bi dobro uspevale v Vipavskem svetu. Gosp. Lavrenčič podpira gorko ta predlog, vodja Dolenec pa obžaluje, da se trte iz državne ameriške drevesnice prodajajo tako drago, kakor bi jih prodajali trgovci, ne država. Vse poslovanje je jako birokratsko. Ako hoče kdo ameriških trt iz državne trtnice, obrniti se mu je na c. kr. okrajno glavarstvo, ono vpraša pri občinskem odboru, kateri zopet poroča okrajnemu glavarstvu, lè to zopet poroča kmetijskemu ministerstvu, katero vpraša deželno vlado i. t. d. Potem se predlogi vzprejmo.

Tajnik g. Pirc poroča o predlogu Novomeške podružnice: Kmetijska družba naj razpiše v obsegu Novomeške podružnice nekaj daril onim kmetovalcem, ki napravijo umna gnojšča, in nasvetuje, naj se naroči glavnemu odboru, da se na ta predlog ozira. Zbor pritrdi.

O gozdarstvu nasvetuje podružnica Vipavska: Na merodajnem mestu naj se vpliva na to, da bi se pogozdovanje Vipavskih goličav bolj sistematično nadaljevalo in da bi se v dolini Vipavski za pogozdovanje vsaj toliko zgodilo, kolikor se stori v prid tuji družbi ob južnoželeznični progi in kolikor se stori po Krasi in v Primorju.

Tajnik g. Pirc opomni k temu predlogu, da za pogozdovanje Krasa in tudi drugih goličav deželna komisija vse stori, a treba je za to tudi naklonjenosti dotičnih občin in posestnikov, kakor jo dejanski kaže južna železnica.

Gosp. Lavrenčič priporoča v daljšem govoru, naj bi komisija za pogozdovanje Krasa na to delovala po vsej mogočnosti.

Gosp. Kavčič opomni, da storita vlada in komisija, kolikor je le mogoče, in rada ustrežeta prošnjam za pogozdovanje. Južna

železnica ne daje le podpore 2009 gld. za pogozdovanje, nego prevaža drevesca skoro zastoj. Da se ni moglo vsem ustreči, krivo je to, ker se je na novem strelišči odpovedala drevesnica, kar se pa bode kmalu popravilo. Vse pogozdovanje naj se pusti le v dosedanjih spretnih rokah, saj se stori vse. Če hoče občina sama pogozditi, dá se jej poleg drevesec še podpora; če ne, oskrbi se jej to brezplačno. Potem se predlog vzprejme.

O izpremembi društvenih pravil nasvetuje podružnica Novomeška: Društvenih pravil § 31. tretji odstavek: «Da je zbor sklepčen, treba je, da je navzočih najmanj jedna tretjina vseh podružničnih udov, in da je sklep veljaven, treba je nadpolovične večine glasov», naj se izpremeni tako le: «Da je zbor sklepčen, treba je navzočih najmanj eno petino vseh udov i. t. d.»

Vodja Dolenec naglašja, da je ta izprememba neogibno potrebna, kajti drugače mora nehati podružnica Novomeška.

Tajnik Pirc nasvetuje, da se v zmislu pravil ta predlog, kateremu načelno ne nasprotuje, predloži prihodnjemu občenemu zboru. Obvelja. Prične se razgovor o predlogu g. Peruci-ja: Naj se opusti popolnoma muricedolsko pleme in uvvde holandsko. Razgovora se udeleže gg. tajnik Pirc, Lenarčič, vodja Dolenec in Povše.

Gospod Babnik nasvetuje, naj bi se v «Kmetovalci» priobčevala tržne cene.

Tajnik Pirc opomni, da cene, kakor se priobčujejo v tujkajšnji «Laibacher Zeitung», niso zanesljive. Priobčeval jih je v «Kmetovalci», a ker ima mnogo boljšega gradiva, žal mu je prostora in napolnjuje ga rajši z bolj koristnimi rečmi.

Gosp. H. Kavčič izreka zahvalo g. tajniku Pircu za njegovo res trudoljubivo izvrstno delovanje, s katerim je kmetijsko družbo povzdignil na res izredno stopnjo.

Tajnik Pirc se zahvali za to pohvalo, ki ga dokaj veseli, a prav za prav jo mora odkloniti, ker zasluga za procvitanje družbe gre glavnemu odboru, kateri nobene prilike ne zamudi naše kmetijstvo pospešiti. Kar se pa njega tiče, izpolnjuje pa le svojo dolžnost, to pa s tem večim veseljem, ker dela ob enem tudi za blaginjo slovenskega naroda.

Deželni glavar dr. Poklukar pravi, da je zvedel, da je bil izbran ob svoji odsotnosti častnim članom kmetijske družbe. Zahvaljuje se za veliko čast in zagotavlja, da bode zmerom deloval z vsemi svojimi močmi za prospet kmetijstva, za kranjsko deželo sploh. (Živioklici in odobravanje.)

Predsednik cesarski svetnik Murnik zahvaljuje se udeležencem zbora ter potem zbor zaključuje.

Seja glavnega odbora dne 10. novembra 1890.

Seji je predsedoval družbeni predsednik gospod cesarski svetnik Ivan Murnik, navzoči so bili g. podpredsednik Jos. Fr. Seunig in odborniki gg.: Lenarčič, Ogorevc, Povše, Robič, Witschl, dr. pl. Wurzbach in tajnik Gustav Pirc.

Predsednik pozdravi novo voljene gospode odbornike ter jih pozivlje, složno delovati v korist družbi ter kmetijstvu našemu.

Odbor ukrene prositi deželni odbor 500 gld. deželne podpore, in sicer za nakup kmetijskih strojev, kateri naj se dajo v skupno porabo podružnicam.

Za izvršnega merjasca jorkširske pasme ukrene glavni odbor prositi polovico kupnine deželni odbor.

Odbor ukrene kupiti v Clusoni na Laškem 8 ovnov bergamaške pasme in jih oddati kranjskim ovčarjem proti povračilu četrtine kupne vsote.

Na vprašanje slavnega deželnega odbora izjavi odbor svoje mnenje glede deželne zavarovalnice proti škodi po toči.

Šolskemu vodstvu v Cerkljah pri Krškem se da 10 gld. na grade za pekončevanje mrčesov.

Vzame se na znanje, da je predsedništvo kočevske podružnice prevzel odvetnik gospod dr. Burger.

Prošnje občine Gorenje-Logaške za spremenitev kramarskih semnje tudi v živinske ukrene glavni odbor c. kr. deželni vladi priporočiti.

Prošnje Litijske občine za dovolitev dveh novih semnje zraven že obstoječih petih ukrene glavni odbor ne priporočati, pač pa nasvetovati, da občina dosedanje semnje, kateri so slabo obiskovani, preloži na primernejši čas.

O prošnji kmetijskega in gozdarskega društva za kočevske pokrajine ukrene odbor dati primerna razjasnila c. kr. kmetijskemu ministerstvu.

Prošnje občine Horjulske za štiri letne semnje glavni odbor ne more priporočati c. kr. deželni vladi.

Glede prošnje Vipavske podružnice, da se odpiše dolg na galici, ukrene glavni odbor podružnici odgovoriti, da je visoki deželni zbor ukrenil, na enake prošnje ne ozirati se, in ker je denar, ki se dolguje družbi za galico, deželni, zato mora odbor strogo zahtevati, da vsi oni, ki so prevzeli skupne naročitve, tudi svoje dolžnosti izpolnijo.

Odbor ukrene dati podružnici Vipavski 5 družbenih bronastih svetinj, katere naj da najbolj zaslužnim razstavnikom razstave z dne 11. oktobra t. l.

Za nove ude se vzprejmejo:

Dr. Urbantschitsch Viktor, c. kr. profesor na vseučilišču na Dunaji; dr. Urbantschitsch Edvard, c. kr. dvorni tajnik v trgovinskem ministerstvu na Dunaji; Viška in Glinška čitalnica na Glinicah.

Razglas

vsem onim, kateri so naročili letos pri podpisnem odboru modre galice, pa je niso še plačali.

Ker glavni deželni odbor zahteva, da podpisani odbor pred koncem tega leta položi račun o nakupu modre galice ter vrne posojeni denar, pozivljemo vse one vnuščake, ki niso še poravnali svojega dolga, da to nemudoma store pri oni podružnici, oziroma županstvu ali osebi, pri kateri so galice naročili in jo prejeli. Kdor je galico neposredno od podpisanega odbora prejel, ta naj dolžni znesek pošlje v Ljubljano.

Opozorjamo, da je rok za vplačilo bil na 1. dan decembra meseca t. l. postavljen in da smo sredi meseca novembra vsem naročnikom poslali račune.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Gg. udom kmetijske podružnice v Kostanjevici.

Podpisani odbor vabi gg. ude k občenemu zboru, ki bo dne 18. decembra t. l. popoldne ob 1. uri v šolskem splotji z nastopim dnevnim redom:

- 1.) Vplačevanje letnine ter naročitev družbenega drevja.
- 2.) Polaganje računov o poskusnih vinogradih ter o modri galici.
- 3.) Nasveti posameznih članov.

Odbor kmetijske podružnice Kostanjeviške.

INSERATE

sp. e. jema „Kmetovalec“ po ceni, zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalecu“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zeló priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljenja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

Nik. Hoffmann,
tovarnar kirurških instrumentov, ume-
talni, ter orožni kovač in nožar
v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,
priporoča bogato zalogo svojo raznovrst-
nega v njegovo stroko spadajočega blaga.
Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in
se za vsako pr-dano reč jamči, da je dobra
in iz najboljšega blaga narejena.
Zlasti so v zalogi najboljši noži za
vrtarje in vinogradarje, kakor sploh no-
žarsko in fino kovaško orodje za kmeto-
valce, vrtarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši
kakovosti narede. (4—22)

J. Blasnikova tiskarna v Ljubljani na Bregu št. 12,

se priporoča sl. občinstvu v izvršitev vsih tiskarskih del, kot:
knjige, brošure, okrožnice, naslove na pisma, pisma,
kuverte, račune, vizitnice, cenike, jedilne liste, programe
za veselice, naznanila (plakate), itd. itd.

Tudi izvršuje edina v Ljubljani litografska dela v eni
ali večih barvah. (57—6)

Vse po najnižji ceni okusno in hitro.

V zalogi ima mnogo knjig za mladino ter razne muzikalije.

Cenik se pošlje zastonj in poštne presto.

Esenca za želodec

lekarja Piccoli-ja v Ljubljani je ko-
ristno zdravilo proti boleznim že-
lodea in črev, jeter in vranice, proti
zlati žili, telesnemu zaprtju, vodenici,
povračajoči se grizi, kakor tudi proti
glitistam pri otrocih.

Kemična analiza je pokazala, da so
zdravila, katera hvalisajo kot nezmotljive pri-
pomočke proti raznim boleznim ter jih pro-
dajajo pod kričecimi imeni, posebno balzami
in kroglice, sestavljena iz lopatike
(aloe) in drugih škodljivih snovi.

Od dr. Hager-a, v Frankobrodu ob
Odri in profesorja Knapitsch-a, zapriseženega sodnega ke-
mika v Ljubljani napravljena kemična analiza te esence,
pripravljene po receptu dr. Stöckl-a, c. kr. vladnega svetnika
in zdravstvenega poročevalca za Kranjsko, z ozirom na naj-
novejše skušnje in predpise današnjih zakonov, je za trdno
pokazala, da je ta esenca sestavljena iz samih zdravilnih,
med rastlinstvo spadajočih snovi, da v njej ni niti tro-
hice lopatike, da ni nikako drastično sredstvo, mar-
več lahko in ob enem zanesljivo, delovanje organov ure-
jajoče zdravilo, ki organizmu nikakor ne škoduje, če se prav
delj časa rabi. To esenco prodaja po 10 kr. samo izdelovatelj

G. PICCOLI, lekarna „pri angelu“ v Ljubljani na Dunajski cesti.

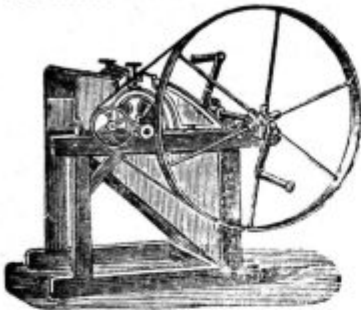
Po 15 kr. dobiva se v lekarni Sladovič-evi v Novem
mestu, kakor tudi skoraj v vseh lekarnah na Štajerskem,
Koroškem, Primorskem, v Istriji in v Trstu. (40—18)

Esenco za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu
povzetju v skatljah po 12 steklenic za gld. 1-36, po 24 za
gld. 2-60; po 36 za gld. 3-84; po 44 za gld. 4-26; po 55 za
gld. 5-26; po 110 za gld. 10-30; po 550 za 50 gld.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinarstvo!

Stiskalnice in mline za oljke
Stiskalnice za grozdje in sadje
ter trtne škropilnice
Grozdne in sadne mline

najnovejše se
stave in v
vseh veli-
kostih.

mlatilnice, žitočiš-
tilne stroje, gepelje
sejalne stroje, za
turščico, robkati,
pluge itd. itd.

Šušilnice za sadje
in zelenjad

Šušilnice, izvrstne ter
ceno in vsake vrste po
fabriških cenah.

**IG. HELLER, Dunaj (Wien), Prater-
strasse 78.**

Cenike in dobre svete na zahtevanje zastoj.

(52-16) Prekupi dobe znižane cene.

Iščejo se dobri zastopniki, kateri se dobro plačujejo.

V pisarni c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani

(Salendrove ulice št. 5)

dobiti je sledeče slovenske kmetijske knjige:

- Dr. J. Bleiweis: Nauk o umni živinoreji. Cena 80 kr.
" " " Nauk, kako zdrava in bolna kopita podkovati in
kopitne bolezni ozdravljati. Cena 50 kr.
" " " Nauk klavno živino in meso ogledovati. Cena 20 kr.
Gustav Pire: Mlekarkstvo. Cena 10 kr.
L. Porenta: Novi kranjski panj po Dzierzonovi osnovi. Cena 10 kr.
Adolf Trientl: Stelja in gnoj. Cena 10 kr.
W. Schleicher: Živali kmetijstvu in gozdarstvu koristne. Cena 10 kr.
M. Rant: Opis najnavadnejih, sadjereji škodljivih mrčesov. Cena 10 kr.
Dr. Simon Strupi: Zininozdravništvo. Cena 1 gld. 80 kr.

Naročene knjige pošilja kmetijska družba po poštne-
m povzetju, kedor pa denar naprej pošlje doda naj tudi znesek za pošto

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

1. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
— v Gradcu. —

Ta drevesnica pripoznana kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.

Priporočamo velike in izborne zalogo

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih: sadnega drevja, vi-
sokodebelnatga in pritličnega ter piramide, spalirje, kordone
in enoletne požlahtitve: divjakov in podlag za pritlikovce;
lagodnega sadja; lepotičnega drevja in grmovja, drevja
(15-21) za drevorede itd.

1. razpošiljatev pravilno imenovanih cepičev vseh vrst sadja

Cenike je dobiti zastoj in franko.

"Ljubljanski zvon".

(2-17)

Stoji pol leta gld. 2.30, četrt leta gld. 1.15.

Za jesensko saditev

priporočam prav lepih jablan z močnim,

zašpičenim stebлом, s pravilnimi kronami

1 komad 45 kr, 100 komadov 40 gld.

Vrtnice visoke debelnate 1 komad 50-70 kr.

" nizke " 1 " 30-40 "

Kedor več dreves potrebuje, naj si naroči za poskus 2
komada za 80 kr. (zavoj brezplačno). Cenik na zahtevanje.

Fr. OGOREVC,

(77-6)

lastnik drevesnic pri Brežicah (Rann).

Andr. Druškovič

trgovina z železom, mestni trg št. 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške
šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir, (Dach-
pappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča in njih posamezne dele.

Vodnjake za zabijati v zemljo, s kate-
rimi je mogoče v malih urah in majhnimi
stroški na pravem mestu do vode priti;
ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za
izkopane vodnjake, železne cevi in že-
lezoliti gornji stojali, kakor tudi za le-
sene cevi mesingaste trombe in ventile
in železna okova.

Za poljedelstvo:

Vsake vrste orodja, kakor: lepo in
močno nasajeni plugi in plužna železne
in lesene brane in zobove zanje, mo-
tike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmerom sveži
dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za
gnojenje polja. (21-21)